Študijska knjižnica
Mirana Jarca
Novo mesto

POSAVSKI TEDNIK

Štev. 14 | Videm-Krško, sobota, 9. aprila 1955 | Leto VIII.

TEMELJ ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE IN NJENE DEJAVNOSTI JE

osnovna organizacija SZDL

»Organizacijskega drobnega dela je na terenu precej in če hočemo, da bo osnovna organizacija SZDL vodila na svojem področju politiko Socialistične zveze kot socialistična organizacija delovnega ljudstva, je treba najprej urediti prav ta drobna organizacijska vprašanja,« je na seji predsednikov in sekretarjev začasnih odborov SZDL bodočih občin konec marca dejal v Krškem tovariš Viktor Kovač, predsednik okr. odbora SZDL.

»Član SZDL more biti vsak državljan in državljanka FLRJ, ki je izpolnil 18 let, ki ima splošno volilno pravico ter sprejema program in statut Zveze ter se je vpisal v eno izmed osnovnih organizacij Socialistične zveze,« pravi 2. člen Statuta o članstvu v Socialistični zvezi. Članstvo v organizaciji pa prinaša s seboj pravice in dolžnosti članov. Na vodstvu osnovne organizacije, ki je temelj SZDL in njene dejavnosti med množicami delovnega ljudstva, leži dolžnost in odgovornost, da se člani Socialistične zveze lahko poslužujejo pravic, ki jih jim daje statut, in da izpolnjujejo dolžnosti, ki jih imajo do organizacije. Povsod tam, kjer so odbori osnovnih — pa tudi občinskih — organizacij SZDL nedelavni ali malomarni, so politične pobude in aktivnost za zgraditev socializma premalo razvite.

Ali moremo verjeti netočnim podatkom osnovnih organizacij SZDL v krškem okraju, ki pravijo, da je le 36 odst. izmed vseh volivcev v vrstah Socialistične zveze? Resno dvomimo v pravilnost gornjih številk, ki jih daje stara evidenca o članstvu SZDL. Novoizvoljeni občinski **odbori SZDL so zato sprejeli** kot eno prvih nalog, da uredijo **točno evidenco** članstva Socialistične zveze. V vseh osnovnih organizacijah bodo sestavili **spiske članov**, pregledali razdeljevanje članskih izkaznic in sestavili tudi spisek nečlanov-volivcev iz okoliša osnovne organizacije SZDL. Odbori bodo poskrbeli tudi za ureditev primernega prostora, kjer bodo sestanki članov in odbora SZDL. Arhiv organizacije naj se nahaja v njenem prostoru, spiski, zapisniki, pečat in pod. pa naj bodo pod ključem.

20 odst. pobrane članarine ostane osnovni organizaciji. Članarino naj pobirajo ugledni odborniki SZDL, hkrati z njenim pobiranjem pa naj spoznavajo ljudi in probleme svojega okoliša. Članarina nikakor ni zgolj administrativno delo — nasprotno, v njej vidimo izpolnjevanje ene izmed dolžnosti, ki jih ima član do svoje organizacije. Plačana članarina se vpisuje v člansko izkaznico, ki jo mora imeti vsak član Zveze. **Prostovoljni prispevki** ostanejo v celoti pri odboru osnovne ali občinske organizacije.

Občinski odbor SZDL bo uredil kartoteko ozir. seznam vsega članstva SZDL svojega območja, osnovne organizacije pa tudi seznam izključenih (bivših) članov Socialistične zveze, da lahko odbor pozna delo organizacije iz prejšnjih let.

Razne politične, gospodarske, kulturne, športne in druge organizacije so postale kolektivni član SZDL zato, ker sprejemajo program Socialistične zveze in hočejo kot organizacije podpirati Socialistično zvezo v njeni dejavnosti. Osnovna organizacija SZDL mora zato **imeti pregled nad delom teh organizacij in društev.** Tak pregled nam pove, kako delajo člani SZDL v vrstah sindikatov, Zveze borcev, LMS, Svobod, ženskih društev, KUD, v društvih prijateljev mladine, gasilcev, planincev, strelcev, lovcev, v kmetijskih zadrugah, aero-klubih, v raznih organih družbenega samoupravljanja kot n. pr. v delavskih svetih, hišnih svetih, raznih komisijah državljanov in pod. Osnovna organizacija SZDL mora vedeti, kakšna društva in organizacije obstajajo in delajo na njenem področju. Politično delo bo mnogo lažje, ker bodo v vsaki akciji lahko sodelovali številni odborniki in člani vseh naštetih organizacij in društev. Politična organizacija mora torej znati uporabiti ta širok mehanizem v korist delovnih množic. Pravilno je, da ima osnovna organizacija SZDL **mesečni pregled dela** vseh teh organizacij in društev, da ve, koliko sej so imeli ti odbori, koliko prireditev, predavanj, nastopov, predstav in pod. Iz vsega tega pa mora odbor SZDL potegniti analizo, katero izmed društev dela slabo, kje šepa aktivnost članstva itd.

Važno je podčrtati tudi tole: iz vrst Socialistične zveze je ob njenem preimenovanju iz OF po krivdi mnogih odborov osnovnih organizacij odpadlo lepo število bivših aktivnih članov OF, ZB, AFŽ itd. V vrste SZDL spada vse, kar je poštenega in je svojo zavednost izkazalo že v OF, AFŽ, LMS, ZB itd., pa je odpadlo iz evidence Socialistične zveze zgolj zaradi šibkosti organizacijskega dela osnovnih organizacij SZDL! Odbori SZDL urejajo prav te dni tudi to važno vprašanje, ki ga je treba rešiti **še pred letnimi skupščinami osnovnih organizacij.** Te skupščine bodo organizacije dobro pripravile zlasti s tem, da bodo uredile vsa nerešena organizacijska vprašanja. Poročilo na letni skupščini naj bo temeljit pregled domačih razmer in političnega stanja na območju osnovne organizacije. Prav je, da na taki slavnostni skupščini odbori organizirajo sprejem novih članov v vrste SZDL, zlasti pa vseh tistih, ki so dopolnili 18. leto.

Vse to pa osnovne organizacije SZDL seveda ne smejo delati ločeno od svojega stalnega političnega dela. **Ureditev organizacijskih nalog je eden izmed pogojev, da bo organizacija lahko vsestransko uspešno delala na političnem in gospodarskem področju.** Povsod tam, kjer odbori SZDL znajo zaktivizirati množice na perečih gospodarskih vprašanjih in jim pomagajo ta vprašanja tudi praktično reševati, je dobra tudi politična situacija. Mnogi primeri lanskih asanacij vodnjakov, elektrifikacije vasi, popravljanja poti, lokalnih cest in urejanje ostalih takih drobnih, a zelo važnih problemov, nam to potrjujejo.

BORIS KIDRIČ
(10. 4. 1912—11. 4. 1953)

»Slovenske ljudske množice, ki so se zbrale v Osvobodilni fronti, so skupno z ljudskimi množicami vse Jugoslavije sledile pozivu Komunistične partije, pozivu tovariša Tita. S silo giganta je slovensko ljudstvo na poziv preokrenilo tradicionalni tok slovenske zgodovine. Nekaj mesecev po ustanovitvi OF so že zagrmele na naših tleh partizanske puške. Zatlela je in iz dneva v dan vse mogočneje plamtela ljudska vstaja. Oborožena vstaja slovenskega ljudstva je neusmiljeno pokopala podlo tradicijo tiste nacionalne politike, ki so jo dotlej kot edino zveličavno uganjali slovenski vladajoči razredi. Nič več prosjačenja za drobtinice, lom z nacionalnim zatiranjem in slehernim imperialističnim sistemom na naših tleh, osvoboditev in združitev vseh Slovencev na temelju samoodločbe in lastne državnosti v svobodni in ljudskodemokratični Jugoslaviji bratskih narodov! Tak je bil program Osvobodilne fronte in za uresničitev tega programa je pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita plamtela ljudska vstaja ramo ob rami z vstajo drugih jugoslovanskih narodov.«

BORIS KIDRIČ

SEVNIŠKI TABORNIKI BODO RAZVILI PRAPOR

Ena izmed najstarejših enot Združenja taborникov Slovenije je Družina treh smrek v Sevnici, ki je sicer skromna po številu, toda prizadevna v načrtih in že uresničenih nalogah. V zadnjih mesecih so začeli sevniški taborniki spet z rednim organizacijskim delom, v četrtek zvečer pa so ustanovili klub »Treh smrek«, v katerem bodo ljubitelji mladine pomagali mladim taborникom pri uresničevanju številnih nalog, ki stoje pred to mladinsko vzgojno organizacijo. Pred kratkim so ustanovili nov vod taborникov v Boštanju, jutri pa bodo priredili izlet na Lisco, kamor pridejo tudi zasavski taborniki iz Žagorja, Trbovelj in Hrastnika. Jutri bo na Lisci ustanovljen pokrajinski taborniški svet za Zasavje.

V počastitev 10. obletnice ustanovitve bodo sevniški taborniki letos 1. in 2. maja priredili v Sevnici propagandni tabor, 1. maja zvečer pa bodo ob taborniškem ognju razvili svoj družinski prapor. Za botrovanje nad praporom so naprosili znanega prijatelja mladine, ljudskega poslanca in predsednika OLO Krško, tovariša Toneta Zupančiča, ki jim prošnje prav gotovo ne bo odrekel, saj vemo, da vedno rad pohiti med mladino, če mu to le dopuščajo številne in odgovorne naloge, ki jih opravlja v našem okraju.

Ker je delavne sevniške taborнike podprl tudi LOMO Sevnica, bi bilo prav, če bi jim k nabavi prapora pomagala s skromnimi prispevki tudi podjetja in ustanove, na katere so se taborniki pred dnevi obrnili. Sami sicer pridno zbirajo denarna sredstva z zbiranjem odpadnega materiala (papirja, cunj, steklenic in pod.) in z drugim delom, prav pa bi bilo, da bi prizadevno mladino v taborniških vrstah vsestransko podprli tudi naši delovni kolektivi in vsa sevniška javnost.

Jutri bo v Brežicah okrajna skupščina Zveze borcev

Jutri, v nedeljo, 10. aprila, bo ob 9. uri dopoldne v dvorani Prosvetnega doma v Brežicah redna letna okrajna skupščina Zveze borcev krškega okraja, za katero so osnovne organizacije ZB medtem izvolile delegate. Na skupščini bodo poročali o delu organizacij Zveze borcev v našem okraju v letu 1954, zlasti pa bodo pregledali doslej opravljeno delo v zaščiti partizanskih otrok. Delegati bodo razpravljali o sedanjih in bodočih nalogah organizacij ZB v okraju, izvolili delegate za kongres Zveze borcev Jugoslavije, ki bo prihodnji mesec v Ljubljani, in sprejeli sklepe za delo v letu 1955.

Z 2. seje Okrajnega zbora OLO Krško

4. aprila popoldne je bila v Krškem 2. redna seja Okrajnega zbora OLO, na kateri so se odborniki seznanili z osnutkom Družbenega plana za leto 1955. S perečimi gospodarskimi vprašanji v okraju jih je seznanil predsednik Gospodarskega sveta OLO Stane Nunčič, ki je med drugim dejal, da je zaradi naknadnih potreb (ustanovitev vodnega sklada, povečanje proračunskih sredstev za prosveto in kulturo ter soc. politiko in ljudsko zdravstvo) prvotno predvidena vsota za investicije v osnutku družbenega plana zmanjšana tako zelo, da moramo govoriti o deficitu v letošnjem proračunu. Treba bo predvidene postavke v osnutku Družbenega plana tu in tam spremeniti, vendar odborniki okrajnega zbora niso dali upravi OLO dovolj napotkov, kako bi to storili. Poudarjali so potrebo po skrajnem varčevanju v celotnem gospodarjenju z družbenimi sredstvi, kritizirali so tudi okrajni Gospodarski svet zaradi nekaterih del, ki so se ali se še izvajajo, hkrati pa so odločno tudi zagovarjali potrebe Sveta za kulturo in prosveto, ki se vsa leta zares bori z nadvse perečimi problemi. Menili so, da mora biti predvideni proračun za kulturo in prosveto v celoti uresničen (in četudi bo, bodo še vedno ostale mnoge nujne potrebe, kot je n. pr. novogradnja nekaterih šol, ki so zgorele v letih NOB in pod., nerešene!).

Odborniki so razpravljali tudi o predlogu sklepa o obveznem škropljenju okuženih in ogroženih krompirišč, o pregledih krompirjevih nasadov in o načinu zatiranja koloradskega hrošča v letu 1955 ter so sprejeli predlagani odlok, da bodo letos ta dela v okraju obvezna.

Organizacije SZDL, sindikatov in druge ter kmetijske zadruge — pridobivajte člane Prešernove družbe.

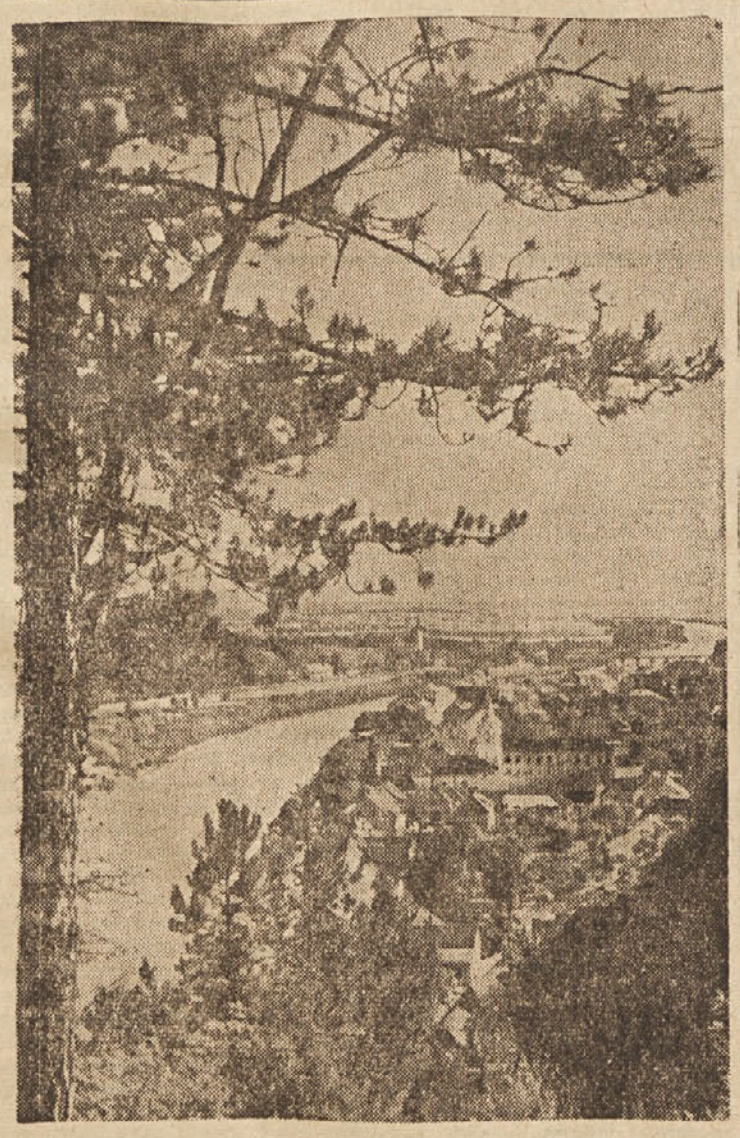

Spet prihaja pomlad v deželo in znova nam obuja nepozabne spomine na ono veliko pomlad pred 10 leti, ki nam je prinesla svobodo

Nov plačni sistem naj zagotovi predvsem

DVIG STORILNOSTI V PODJETJIH

V ponedeljek je bila v Krškem 21. skupna seja obeh zborov OLO, na kateri je predlagala komisija za plače povišanje oz. znižanje obračunskih plač gospodarskih organizacij. Objavljamo stališče OLO in sprejete sklepe.

Znano je, da hočemo z novim načinom nagrajevanja doseči predvsem dvig storilnosti v naših gospodarskih organizacijah. Zvezni družbeni plan za l. 1955 predvideva, da naj se tarifne postavke v tarifnih pravilnikih za 1955 gibljejo na ravni obračunskih plač iz leta 1954. Okrajnim ljudskim odborom pa je prepuščeno, da po lastni presoji posameznim gospodarskim organizacijam dovolijo povišanje oz. znižanje ravni tarif. postavk za leto 1955 nad oz. pod raven obračunskih plač za 1954. leto.

Kaj je namen zviševanja oz. zniževanja ravni obračunskih plač lanskega leta? Nedvomno in predvsem: doseči povečanje storilnosti v naši proizvodnji. Nov plačni sistem je eden izmed ukrepov, ki naj zagotovi uresničitev tega načela, brez katerega si dviga življenske ravni nikakor ne moremo zamisliti. Zato lahko OLO tistim gospodarskim organizacijam, ki so že lani imele večino svojih del normiranih in ki imajo preizkušene norme, ki imajo težke delovne pogoje, dobro organizirano delo, ki so se doslej v svojem poslovanju redno držale gospodarskih predpisov in pod., prizna povišanje lanskoletne ravni obračunskih plač do 5 odstotkov.

Predsednik okrajne komisije za plače ing. Tone Koželj je v imenu komisije predlagal obema zboroma OLO, da bi priznali povišanje ravni tarifnih postavk do 5 % naslednjim podjetjem:

Jugotaninu v Sevnici, Opekarni Brežice, Celulozi Videm-Krško, Pletilnici Dobova, LIO Sevnica, Splošni kovinarski zadrugi v Krškem in Gozdnemu gospodarstvu v Brežicah. Poleg tega pa tudi **rudniku Senovo, rudniku Krmelj ter rudniku in glinokopu Globoko, grosističnim podjetjem »Posavje« Brežice, »Vino-sadje« Brežice, »Krki« v Brežicah in »Grosistu« v Krškem ter trgovinam z usnjem in železnino v Sevnici, Krškem in Brežicah.**

Do 4 %: **»Obnovi« Krško in vsem kmetijskim posestvom;**

do 3 %: **Elektrarni v Brestanici;** do 2,5 % **Kopitarni v Sevnici;** do 2 % **Elektro-Krško in »Remontu« Krško.**

Komisija je hkrati predlagala, da OLO Krško **ne dovoli** povišanja ravni tarifnih postavk naslednjim podjetjem: Remontu Brežice, »Savi« v Krškem,

(Nadaljevanje na 2 strani)

Vremenska napoved

za čas od 10. do 16. aprila:

Do srede aprila nestalno vreme s pogostimi padavinami, večkrat do nižine v obliki snega. Ob razjasnitvah slana ponoči. V drugi polovici aprila za nekaj dni zboljšanje vremena in postopoma topleje.

7 DNI PO SVETU

Novica, da je odstopil enainosemdesetletni britanski ministrski predsednik Churchill, pomeni za svetovno javnost dogodek tedna, meseca in morda celo leta. Z njim namreč odhaja z državniškega in političnega prizorišča močna osebnost, ki je odigrala posebno med drugo svetovno vojno pomembno in za usodo vsega sveta usodno vlogo.

Resnica je, da so bili nazori o posebnem poslanstvu velesil in njihovih pravicah čestokrat povezani s starimi kolonialnimi težnjami, močno vsidrani v zavesti britanskega premiera. Prav tako pa je res, da je s svojimi državniškimi sposobnostmi, predvsem pa z velikim realizmom umel v usodnih trenutkih najti pravilno rešitev, ki je koristila ne samo britanskemu narodu, temveč tudi svetu nasploh.

O Churchillu in njegovem pomenu bo spregovorila zgodovina. Za spremljevalca dogodkov pa je trenutno važnejši položaj, ki je nastal po njegovem odstopu v Veliki Britaniji. Za novega vladnega predsednika Edena, dolgoletnega Churchillovega sodelavca, pravijo, da ni nič manj spreten diplomat in politik od svojega prednika. Manjka mu le oni ugled, ki ga je prednik užival med širšimi britanskimi množicami in tudi v tujini.

Konservativna stranka bo prihodnje mesece razpisala splošne parlamentarne volitve, da bi tako izkoristila trenja v laburističnem gibanju in si zagotovila vladno krmilo za naslednja tri leta. Laburisti trde, da položaj zanje ni tako klavrn, razen tega je Churchill odstopil prav v trenutku, ko bi ga stranka zaradi velikega ugleda med »neopredeljenimi« britanskimi volivci tako rabila. Pri tem seve molče o resnici, da so konservativni kandidati na volitvah v občinske svete pred dnevi zabeležili lepo zmago in da so postali samozavestni: to pomeni, da znova utirajo pot med volivce.

Medtem ko se avstrijska delegacija pod vodstvom kanclerja Raaba pripravlja na odhod v Moskvo, kjer naj bi v razgovoru s sovjetskimi predstavniki pripravila pot »konferenci štirih« o Avstriji, ločeni od nemškega vprašanja, se francoski vladni predsednik Faure trudi, da bi z uspehom zaključil fran-

(Nadaljevanje na 2 strani)

Lani so v rudniku Senovo nakopali 275.000 ton premoga

Delavski svet je sprejel zaključni račun za 1954

Prejšnji teden je bilo zasedanje delavskega sveta rudnika Senovo, katerega so se polnoštevilno udeležili skoraj vsi člani.

Na zasedanju so poleg zaključnega poročila pretresali tudi proizvodna vprašanja in storitve za dobo minulih treh mesecev.

Iz poslovnega poročila, ki ga je podal tov Pušnik, je razvidno, da je podjetje v minulem letu ustvarilo za 7,4 % večjo proizvodnjo kot jo je planiralo, kar so narekovale nujne potrebe po premogu ter je bilo vsled tega potrebno tudi nedeljsko obratovanje. Skupno so nakopali 275.000 ton premoga, pri čemer sta največ proizvodnje prispevala oddelka Reštanj in Zakov, precejšen dvig proizvodnje pa je bil dosežen tudi na oddelku Srebotno, ki je še leta 1950 dosegal le nekaj nad 2 % skupne rudniške proizvodnje, leta 1954 pa že 11 %.

Poudarjeno je, da se vsled padca debelejših vrst premoga in naraščanja drobnejših vrst pri proizvodnji to tudi odraža pri končnem finančnem rezultatu podjetja, saj se vsled nižje cene drobnejših vrst znižuje tudi povprečna prodajna cena premoga

Kljub ogromnemu povpraševanju po premogu ki je bilo v letu 1954 morda največje od obstoja rudnika, pa rudnik ni zviševal cene premogu, kar je v današnji situaciji za podjetje vsekakor pohvalno. Tudi kvaliteta se je v preteklem letu znatno izboljšala, vendar bo ta skrb za kvaliteto potrebna tudi v bodoče. Povprečna najvišja mesečna kalorična vrednost je bila blizu 3900 kalorij, kar potrjuje vrednost senovškega premoga.

V odnosu na storitve iz leta 1953 v minulem letu ni bilo bistvenih sprememb kljub temu, da je bilo več raznih neprilik, kot na primer sanacija v oddelku Dol, junijske poplave, ki so zelo obremenile jamske storitve itd. Kolektiv se je zavedal svojih dolžnosti pri dvigu storitev ter je nadoknadil nepredvidene izgube.

Tudi neopravičenih izostankov, ki so bili prejšnja leta rakasta rana rudarskih podjetij je sedaj čedalje manj. Razni energični ukrepi, pa tudi občutek zavesti in odgovornosti rudarjev, so pripomogli, da je v minulem letu število izostankov padlo na najmanjšo mero.

Glavne težave: les, rezervni deli, stanovanja . . .

Od težkoč, ki so v minulem letu bile zlasti občutne, je treba omeniti preskrbo z jamskim lesom ki je bila ves čas otežkočena. Šele v drugi polovici leta, ko so se cene lesu nekoliko ustalile, je podjetje uspelo ustvariti normativno zalogo, vendar so cene jamskemu lesu še vedno občutno visoke Tudi pomanjkanje raznih rezervnih delov za kompresorje in pnevmatična orodja predstavlja nenehno skrb rudniške uprave, ki si prizadeva, da dobi za to potrebne devize, saj je nabava le-teh vezana izključno na uvoz. Isto velja tudi za nabavo raznih reševalnih aparatov, rezervnih delov in zaščitnih predmetov, kar je vse nujno potrebno za delo reševalnih ekip v rudniku.

Kljub še vedno precejšnji porabi nekaterega materiala, predvsem jamskega lesa, pa je v minulem letu opažati že vse racionalnejše izkoriščanje tako lesa kot ostalih vrst materiala. Tudi uvedeni premijski sistem omogoča štednjo lesa in drugega materiala, kar se že vidno odraža na deloviščih.

Pri pregledu izpolnitve planov za leto 1954 so ugotovili, da je družbeni plan za minulo leto dosežen, prav tako pa je tudi izpolnjen investicijski plan podjetja, razen nekaterih objektov, ki se nahajajo v završitveni fazi.

Rudnik je v drugi polovici minulega leta pričel tudi z gradnjo nove 6-stanovanjske hiše ki jo nadaljuje tudi v tem letu. Z dograditvijo pa bo trenutno kritih le 5 % celokupne potrebe stanovanj za rudarje. Podjetje ima namen, da poleg te stavbe zgradi še moderno 12-stanovanjsko poslopje za rudarje s čimer se bo vsaj malenkostno ublažila stanovanjska stiska.

Po diskusiji, v kateri je dajal podrobne pojasnitve tudi direktor rudnika tov Ivan Cvikl je na predlog upravnega odbora sprejel in potrdil zaključni račun tudi delavski svet.

Iz celotnega delovanja podjetja pa je razvidno da je delavsko samoupravljanje že močno doraslo svojim nalogam saj je z uspešnim zaključkom poslovnega leta 1954 dokazalo da je kos tudi bodočim nalogam, ki stoje pred podjetjem v letu 1955.

Kb

SEDEM DNI PO SVETU

(Nadaljevanje s 1 strani)

cosko-tuniška pogajanja o avtonomiji. Če se ozremo na dogodke, ki so na dnevnem redu prihodnjih dni, lahko razumemo njegovo vnemo. Osemnajstega tega meseca se v zahodnojavanskem mestu Bandung sestanejo najvišji predstavniki 29 azijskih in afriških držav, da bi obsodili preživeli kolonializem in sile, ki ga še podpirajo. Pravijo, da bo egiptovski vladni predsednik Naser napadel Francijo prav zaradi težkega stanja v Severni Afriki (v Tunisu, Alžiru in Maroku) in zaradi njenih kolonialnih metod v odnosu do domačinov. Francosko-tuniški sporazum naj bi dokazal, da položaj ni tako strašen in da je s pogajanji moč doseči vse.

Razumljivo je, da taki argumenti ne bodo prepričali predstavnikov onih dežel in narodov, ki so bili še do nedavna sami žrtev tujega kolonialnega gospodstva. O konferenci v Bandungu, katere se pravzaprav zahodni krog iboje, bomo poročali obširneje pozneje.

Izjave vodilnih ameriških diplomatov zadnje dni kažejo, da skušajo tudi v Washingtonu najti, četudi po velikih ovinkih, pot za zmanjšanje mednarodne napetosti na daljnem Vzhodu. Uradna politika sedaj več ne podpira Čank Kaj Šekovih zahtev, naj bi ameriške oborožene sile branile v primeru kitajskega napada tudi otoka Kvemoj in Matsu. Ameriška jamstvu v duhu kuomintanško-ameriškega pakta o vzajemni pomoči se nanašajo samo na Peskadorsko otočje in Formozo, poslednje zatočišče Čang Kaj Šekovega režima. Za tako politiko se zavzema tudi vse več članov ameriškega kongresa, države Britanske skupnosti narodov pa so se zanj zavzemale že mnogo prej.

Ob zaključku še nekaj besed o trenjih na srednjem Vzhodu. Odkar je k prozahodnemu turško-iraškemu paktu pristopila tudi Velika Britanija, se turški diplomati trudijo, da bi odvrnili Sirijo od vojške zveze z Egiptom in Saudsko Arabijo. Pri tem jim je dobrodošla ameriška grožnja, da ZDA po vsej verjetnosti ne bodo dale onim arabskim državam, ki nasprotujejo gornjemu paktu, vojaške in gospodarske pomoči. Posvetovanja med egiptovskimi in sirijskimi predstavniki, ki si za sedaj še niso enotni o naravi bodoče trojne zveze, so v teku. Položaj na tem delu sveta pa se bo razčistil bržkone šele potem, ko se bodo turško-iraškemu paktu pridružile še Pakistan in — ZDA.

NAD PRIJATELJI Z NOŽEM

Dne 26. decembra 1954 sta se vračala z žegnanja v Nemški vasi Cerovšek Jože, kmečki sin iz Češnjic, in njegov prijatelj Šribar Alojz, rudar iz Senovega, v družbi še več drugih ljudi. Cerovšek Jože, ki je bil precej vinjen, je kar na lepem navalil na svojega prijatelja Šribarja Alojza z nožem in ga močno urezal v levo roko. Pred sodiščem se je zagovarjal s pijanostjo, kar pa sodišče ni upoštevalo in ga je obsodilo zaradi tega na tri mesece zapora ter plačilo stroškov kazenskega postopanja.

Letna skupščina KSS v Brežicah

Predzadnjo nedeljo je bil letni občni zbor Krajevnega sindikalnega sveta v Brežicah, ki so se ga udeležili povabljeni gostje in delegati pristojnega območja. Predsednik tov Polak je podal obširno in izčrpno poročilo o delu in nalogah sindikatov. Zanimivo poročilo je zajelo ustanovitev sindikalnega gibanja, borbe organizacije za pravice delovnega človeka vlogo sindikatov pod vodstvom Komunistične partije kakor tudi pomen letošnjih proslav 10. obletnice ustanovitve sindikatov Veliko pozornost je treba posvečati še naprej vzgoji članstva v utrjevanju socialistične demokracije in delavskem samoupravljanju v našem gospodarstvu.

Odbor je na sejah tekoče in uspešno reševal sindikalne probleme. Na območju KSS je sedaj 31 podružnic vseh strok z 2.061 zaposlenimi in 1.619 včlanjenimi člani. Pomoč so nudili v mejah sredstev 13 nezaposlenim Reševali so 47 odpustov iz službe pri čemer so 8 slučajev zavrnili, ostale odpuste pa potrdili. Ugotovili so, da so velike in po terenu razkropljene podružnice resna ovira za uspešno delo organizacije. Take podružnice bo treba reorganizirati na pododbóre po strokah in krajih Tako organizacijo so že uvedli v podružnici obrtnih delavcev v Brežicah.

Poseben problem je koriščenje dopusta v letoviščih. Od 1.396 upravičencev so bili v letoviščih le 3 delavci in 1 uslužbenec ter 2 pod šotori. Podružnice so napravile 22 uspelih izletov.

Med drugim so sprejeli sklep, da bodo posvetili še večjo skrb vključevanju mladine in delavcev v kulturno prosvetno delo, novemu sistemu nagrajevanja po delovnem učinku in razvoju delavskega samoupravljanja.

Pri volitvah so izvolili novo 13-člansko predsedstvo, 21-članski plenum in 18 delegatov za bodoči plenum OSS v Trbovljah.

Maks Toplišek

Prof. Miroslav Kugler: STARI DEL BREŽIC (olje — 1954)

Za dvig storilnosti v podjetjih

(Nadaljevanje s 1 strani)

»Prevozu«, Agroservisu, Mlekarni in Tovarni pohištva v Brežicah, Kremenici v Krmelju, Mizarski produkt. zadrugi v Sevnici, Mizar. podjetju v Dobovi, Mizarstvu BOR v Krškem, Mlinu in žagi v Rigoncah, Kamnolomu in apnenici v Krškem, mestnemu podjetju Mesariji Krško in nobenemu gostinskemu podjetju v okraju.

Poleg tega je komisija predlagala, da se **zniža** raven tarifnih postavk do 5 % zadružnemu podjetju **»Dolomit«** v Brestanici.

Komisija je podrobno utemeljila svoje predloge. Z novimi tarifnimi pravilniki bodo nekatera podjetja laže dosegla potreben razpon med kvalificiranimi in visoko kvalificiranimi delovnimi mesti, druga spet bodo lahko dvignila povprečno nizke plače iz leta 1954, če so seveda izpolnila tudi ostale pogoje, ki jih upravičujejo do dviga plač. rudniki bodo lahko s predvidenim dvigom ravni tarifnih postavk nadomestili onemoglim rudarjem, ki delajo zdaj na lažjih delovnih mestih, razliko do kopaškega zaslužka in podobno.

Gospodarske organizacije, katerim komisija ni predlagala povišanja obračunskih plač, ne zadoščajo pogojem, ki so predvideni za povišanje plač. Nekatere nimajo normiranih del, druge spet pomanjkljivo organizacijo dela, nekatere pa že tako visoko raven povprečnih obračunskih plač. »Dolomitu« v Brestanici je komisija predlagala 5 %-no znižanje zato, ker ima vsa delovna mesta priznana v I. in II. skupini, dejanski kvalifikacijski sestav v podjetju pa je mnogo nižji.

Kaj pravijo odborniki?

Zastopnik **brestaniške termoelektrarne** je po poročilu ing. Koželja prosil za povečanje ravni tarifnih postavk za svoje podjetje, češ da ljudje »bežijo iz elektro podjetij, ker so v tej stroki najslabše plačani«. Prav tako je o »begu« iz podjetja govoril tudi predstavnik podjetja Elektro-Krško in izjavil, da jim sedanji točkovni sistem kaže, da ne morejo dovoliti potrebnih razponov v plačah. Omenil je težavne pogoje dela v tej stroki in izjavil, da so ostali okraji elektro-podjetjem že zvišali nivo plač za 5 odst., krški okraj pa da predlaga komaj 2%.

Odbornik zbora proizvajalcev tov. Durn iz Sevnice je izjavil, da zahteva visoko kvalificirani sestav v Mizarski produktivni zadrugi višje plače. Dejal je, da imajo druga mizarska podjetja z boljšimi stroji manjšo proizvodnjo ter navedel, da je njihov obrat s 76 delavci ustvaril lani za 67 milijonov din bruto prometa, tovarna pohištva v Brežicah pa s 100 ljudmi (v resnici je lansko povprečje brežiške tovarne pohištva 87 ljudi — op. uredn.) komaj 43 milijonov din. Predlagal je, da bi tudi sevniški mizarski zadrugi odobrili 5 odst. povečanje tarifnih postavk. Tudi tov. Durn je govoril o begu iz mizarskega podjetja, baje zaradi preslabih plač.

Po vprašanju plač se je oglasil tudi nameščenec Tovarne čokolade in likerjev in še nekaj tovarišev. Večina se ni dotaknila bistvenega vprašanja, kako dvigniti proizvodnjo in zagotoviti z novim plačnim sistemom boljšo storilnost v podjetjih. Diskutanti so bili bolj podobni zares samo predstavnikom kolektivov, ki se na seji borijo izključno le za interese svojih podjetij. Upravičeno je odbornik okrajnega zbora **Stanko Gunčar** vprašal, kam bodo šli po denar, če vsak hoče doseči za svoj kolektiv **samo večje plače**, ki se odražajo v končnem učinku, n. pr. takole: medtem ko je lani stala ura srednjega kvalificiranega monterja 179 din, znaša ta letos že 278 din. Tovariš **Videnič** pa je želel slišati podatke, kako je dejansko s plačami v tovarni pohištva v Brežicah in sevniški mizarski zadrugi. Z odgovorom mu je postregel **ing. Koželj**, ko je dejal, da znaša vrednost ene opravljene dnine v Mizarski zadrugi v Sevnici 2746 din, v brežiški tovarni pohištva pa 2099 din. Dejansko izplačana povprečna plača pa je znašala v Sevnici na človeka 11.624 din, v Brežicah pa le 8264 din ali skoraj 3400 din manj. Medtem ko ima v brežiški tovarni pohištva nekvalificiran delavec na uro 35 din, ima v sevniški mizarski zadrugi 38 din. Plača najboljšega kvalificiranega delavca v Sevnici znaša 110 din na uro, v brežiški tovarni pohištva pa 43 din. Razlike torej so, in celo znatne! Medtem ko je povprečna raven plač v Sevnici primerna in odgovarja tudi kvalitetnim izdelkom sevniških mizarjev (ki jih znajo tudi drago prodati, kakor je dejal tovariš Videnič), bodo morali v brežiški tovarni pohištva krepko izboljšati zdaj slabo delovno disciplino in dvigniti proizvodnjo. Okrajna komisija za plače ni priznala dviga lanskih povprečnih plač ne enemu in ne drugemu podjetju, kar je vsekakor pravilno in s čimer so se strinjali tudi skoraj vsi odborniki, ki so glasovali za predlog okrajne komisije.

Predlog je bil nato sprejet s popravkom, da se tudi **Elektrarni Brestanica** prizna 4 odst. dvig tarifnih postavk, ostali predlogi pa niso bili sprejeti.

Oba zbora sta nato sprejela sklep o garancijskih izjavah za obratne kredite večjih podjetij, izjavila pa sta, da bodo take izjave v bodoče sprejemali le za zares utemeljene in dokazane predloge. Odborniki so tudi opozorili, da je treba bolj nadzirati investicije, subvencije in dotacije, ker okrajni ljudski odbor za vse to v resnici odgovarja pred ljudstvom.

Iz brežiške sodne dvorane

Tatvina v delavnici Gozdne manipulacije v Brežicah

Pri GG Brežice je zaposlen kot avtomehanik Karel Špeljak iz Lenarta. Ko je ob neki priliki montiral na avtomobil drug plinski tlačilni razpršilec, je demontiranega, ki je bil še vedno vreden pribl. 100.000 din, shranil v delavnici, kasneje ga pa odnesel v garažo in ga tam skril v namenu, da ga proda. Tatvina pa je bila pravočasno odkrita, tako da je bil plinski tlačilni razpršilec vrnjen. Za to dejanje, ki ga je Karel Špeljak odkrito pred sodiščem priznal, je bil obsojen na dva meseca zapora.

Plačilu davka sta se hotela izogniti

Marija Švigelj, kmetica iz Drenovca, in Jože Zadnik, kmet iz Čateža, sta v letu 1954 imela kar lep vinski pridelek. Nista pa niti eden niti drug prijavila pristojnemu občinskemu ljudskemu odboru celotnega vinskega pridelka, ampak sta utajila — Marija Švigelj 793 litrov, Jože Zadnik pa 2.150 litrov v namenu, da se izogneta tako večjemu plačilu davka. Zaradi tega kaznivega dejanja sta bila obsojena Švigelj Marija na 2.000 din, Zadnik Jože pa na 6.000 din denarne kazni, oba tudi na plačilo stroškov kazenskega postopanja.

Še nekaj o umetnih gnojilih

Samo še nekaj dni in spomladanska setev bo v polnem teku. Že sedaj se kmetje pridno pripravljajo, da bi opravili vsa potrebna dela čim bolje in ob pravem času, zlasti pa si prizadevajo, da bi zemljo dobro in pravilno pognojili.

Veliki večini kmetovalcev je že popolnoma jasno, da je potrebno za visoke pridelke dati zemlji poleg hlevskega gnoja tudi še različne vrste umetnih gnojil. V zvezi z gnojenjem pa se marsikje postavlja važno vprašanje, kje in kako dobiti ustrezna gnojila.

Res je v vsakem večjem kraju kmetijska zadruga, katere osnovni namen je, oskrbovati kmetovalce z vsemi reprodukcijskimi sredstvi (s semeni, umetnimi gnojili in pod.), vendar pa se kljub temu v mnogih krajih kmetje upravičeno pritožujejo, da zadruge ne služijo dovolj svojemu namenu.

Kmetje se pritožujejo, da v času ko bi potrebovali umetna gnojila, posamezne zadruge teh nimajo na zalogi, če pa jih imajo, so ta preveč enovrstna, kot n. pr. samo dušična ali samo fosforna in podobno. Čestokrat slišimo tudi tarnanje zaradi visokih cen gnojil.

POTREBNA UMETNA GNOJILA NAJ NAROČAJO POSPEŠEVALNI ODSEKI!

Ponekod opravljajo uslužbenci zadrug vse trgovanje v zadrugi samovoljno. Ker so navadno tudi gospodarsko nerazgledani, si zato ne upajo ali pa ne marajo ustvarjati večjih zalog, niti si ne delajo preveč skrbi s tem, kdaj, koliko in kakšnih gnojil bi kmetovalci potrebovali, da bi jih pravočasno naročili. Navadno prav takšni uslužbenci neopravičljivo navijajo cene gnojilom, češ, »mi moramo vračunati vse prevozne in ostale stroške, zastonj pa tudi ne bomo delali«. Tako ne manjka primerov, da so n. pr. Tomasovo žlindro, ki je stala na razkladalni postaji 4 din, prodajali po 7 din za kg.

Prav nasprotno od navedenih primerov pa je stanje v onih zadrugah, kjer se vsa gospodarska dejavnost odvija preko **pospeševalnih odsekov.** Pododbori pospeševalnih odsekov so v stalnem stiku z upravniki in poslovodji zadrug. V zadrugah, kjer je takšen način dela, se upravniki kot poslovodje v celoti zavedajo, kakšen nesmisel je iskati zaslužek pri gnojilih, kajti čimveč bodo kmetje teh uporabili, toliko več bo pridelkov. Kupna moč kmeta bo večja, zato bo večji promet in seveda tudi zaslužek. V tistih zadrugah, kjer pospeševalni odseki stalno sodelujejo s trgovino, so v težnji, da bi prevozne stroške gnojil čimbolj znižali, sami organizirali skupine kmetov, ki bi razvozili potrebna gnojila od razkladalne postaje po vaseh.

UPRAVNI ODBORI MORAJO SKRBETI, DA IMA ZADRUGA VSE VRSTE UMETNIH GNOJIL V ZALOGI

Ne manjka primerov, da prodajajo v nekaterih zadrugah samo ene vrste gnojil in potem to priporočajo kot najboljše za vsako zemljo in za vsako kulturo. **Če bi se ti ljudje, ki prodajajo umetna gnojila zavedali, kakšno škodo povzročajo kmetovalcem s tem, da jim priporočajo, včasih pa celo vsiljujejo samo eno vrsto umetnih gnojil, potem tega prav gotovo ne bi več počenjali.** Kajti vedeti moramo, da enostransko gnojenje prav nič ne vpliva na povečanje pridelkov; nasprotno največkrat še poslabša plodnost zemlje.

Glavna krivda, da zadruge nimajo ob pravem času na zalogi vseh vrst umetnih gnojil, leži predvsem na upravnih odborih, ker se ti premalo zavedajo svojih osnovnih nalog. Res je, da obstajajo pri nabavi gnojil sicer objektivne težave, ker tovarne nimajo vedno vseh vrst na zalogi. Res pa je tudi, da se kmetovalci spomnijo za nakup gnojil le nekaj dni prej, predno jih potrebujejo. Ker ni mogoče niti v tovarnah vsak čas dobiti vseh vrst gnojil, zato bi bilo prav, da imajo zadruge vedno vsaj nekaj teh na zalogi, še bolj važno pa je, da pospeševalni odseki zberejo pravočasno naročila od kmetovalcev.

PRI 1 KILOGRAMU UMETNIH GNOJIL PRISPEVA DRŽAVA 25 DINARJEV

Samo v letošnjem letu bo v naši državi porabljenih okrog 70.000 vagonov umetnih gnojil. Ogromen porast uporabe gnojil moramo pripisati predvsem naši pravilni gospodarski politiki, saj stane 1 kg umetnega gnojila državo okrog 32 dinarjev. Če računamo, da znaša prodajna cena 1 kg gnojila povprečno 7 din, potem vidimo, da nudi skupnost našemu kmetu veliko pomoč.

Pri sedanjih izredno ugodnih cenah moramo stremeti za čim večjo uporabo vseh vrst gnojil, saj se nam bo tako vloženi denar najhitreje in bogato obrestoval. Redni oskrbi kmetovalcev s temi nenadomestljivimi sredstvi bodo morala zadružna vodstva posvetiti največjo pozornost. V bodoče se morajo vsi pospeševalni odseki skupno z upravnimi odbori stalno posvetovati, koliko in kakšna gnojila naj zadruga nabavi. Prav tako se naj na teh posvetovanjih tudi razpravlja, kako bo mogoče od kmetovalcev zbrati pravočasno naročila in kako naj bi se organiziral prevoz, da bi bila gnojila čim cenejša.

Pri vsem tem pa vendarle še obstaja bojazen, da pri sedanjih ugodnih cenah prihajajo umetna gnojila tudi v roke neizkušenim kmetovalcem, zato jih ti ne znajo pravilno uporabljati.

KATERE VRSTE UMETNIH GNOJIL BOMO UPORABILI IN KDAJ?

Vedeti moramo, da je osnova gnojenja dati zemlji **čim več dozorelega hlevskega gnoja.** S tem povečamo delovanje drobnoživk in sprstenino (humus) v tleh. Ker pa niso hranilne snovi v hlevskem gnoju v pravilnem razmerju, povrh pa imamo tega tudi vedno premalo, zato moramo **dodatno gnojiti še z umetnimi gnojili.**

Katere vrste gnojil bomo uporabili? Rekli smo že, da je gnojenje samo z enovrstnim gnojilom negospodarsko, če že ne škodljivo. Zato bomo vedno trosili različne vrste. Na tem mestu ni prostora, da vam bi lahko dali vsa potrebna navodila, pač pa je Okrajna zadružna zveza Krško že naročila primerno število priročnih brošur, katerih se boste lahko s pridom posluževali. V njih boste našli za vse vrste rastlin prav kratka navodila, katera gnojila najbolj potrebujejo in kdaj jih trosimo. Seveda vam bodo ta navodila služila le kot napotilo. Bolj točno sliko o plodnosti vaše zemlje boste imeli, če boste poslali vzorce v analizo na Okrajno zadružno zvezo. Prav tako nam tudi gnojilni poskusi mnogo povedo, katerih hranilnih snovi v tleh primanjkuje, zato jih bomo morali izvajati v čim večjem obsegu. (O vseh teh in sličnih vprašanjih se za podrobnejša pojasnila obračajte do kmetijskih strokovnjakov pri OZZ.)

Da bo naš kmet lahko čimbolj smotrno uporabil vsa gnojila, bo nedvomno mnogo pripomogel 2-dnevni tečaj poslovodij kmetijskih zadrug, katerega prav te dni organizira Okrajna zadružna zveza. Na tem tečaju se bodo poslovodje temeljito seznanili z vsemi vrstami umet. gnojil in z zaščitnimi sredstvi. Tako bo v bodoče kmet lahko že v trgovinah dobil najpotrebnejša pojasnila o gnojilih in škropivih

Ing. Franc Prijatelj

NOVICE IN DOPISI iz naših krajev

Delitev paketov RK v Artičah

K članku »Ali je bila delitev pravilna?«, ki ga je pisala tovarišica Anka Zorko v Posavskem tedniku 12. marca 1955, sporočam:

Ne vem, na kakšen način se je mogla tov. Zorkova spotakniti ravno na delitev paketov RK v Artičah, češ, da je odbor deli pakete nepravilno in iz nekih osebnih nagibov. Boli jo tudi to, da sem dobil paket jaz in s tem obdolžuje odbor RK, da tistih, ki so potrebnejši od mene, ni obdaril.

Če bi govoril o potrebi na splošno bi moral reči, da jih je mnogo, ki so potrebni, ker nam naša v NOV porušena domovina še ne more nuditi vsega v izobilju. Pravim pa, da o neki revščini in veliki potrebi danes ne moremo govoriti. Naša socialistična družba daje kruh vsem, seveda v različnih oblikah. Zdravi ljudje dobijo delo in z delom kruh; onemogli in vojni invalidi pa dobijo primerno podporo. Če pa je v kakšni družini beda, so si tega krivi ljudje sami, ker raje denar znosijo v gostilno, namesto da bi ga koristno uporabili.

Tako potreben podpore, kot je marsikateri izmed obdarjenih, se smatram tudi jaz, pa čeprav imam 35 arov kremenčaste njive in 20 arov nasada hibridne trte. Ne vem, v koliko to zadostuje za oskrbovanje 6-članske družine. Grdo se mi pa zdi, da mi tov. Zorkova oponaša zastonjsko zdravljenje in vojno invalidnino, katero sem začel prejemati šele v tem letu. Tudi jaz bi bil rad zdrav in močan; tudi jaz bi rad delal kot drugi ljudje in s svojim delom služil kruh. Bil bi dosti srečnejši kot pa tako, ko od družbe samo sprejemam, vračati pa ji ne morem. Če mi prizna družba, da sem si nakopal bolezen v NOB, kjer sem nad eno leto aktivno sodeloval, bi mi to prav lahko priznala tudi tov. Zorkova, ki pri delitvi ni bila prav nič prizadeta. Tudi njen oče je bil obdarjen, priznam — zaradi starosti tudi potreben — čeprav ne živi v revni družini.

Ne vem, kako pride tov. Zorkova do napačnega spoznanja, da se na vseh sestankih odbora RK govori o največji revščini in potrebi naše družine. Radoveden sem tudi, kdo naj bi nasprotnim trditvam tako strašno nasprotoval, ko pravi: »Gorje, če bi si kdo upal trditi, da to ni res.« Na nobenem sestanku nisem svoje revščine stopnjeval in se potegoval za dodelitev stvari. Tudi dobil še nisem ničesar do zadnjega paketa od tukajšnjega odbora RK.

Tov. Zorkovi pa še priporočam, naj zadnji stavek svojega dopisa: »Bodimo že vendar enkrat kritični in samokritični« dobro premisli. Če ima tako pravilen pogled na socialno stanje, naj gleda na to, da bo tudi v Globokem ustanovljena organizacija RK. Ker je njen delokrog v Globokem, bo lahko delovanje organizacije dosti bolje presojala kakor v Artičah, kjer še ni bila nikoli na sestanku.

IVAN KNEZ,
Artiče 45

Staro pokopališče in zemljišča kapucin. samostana bodo preurejena v park

Pred nekaj tedni smo že poročali, da nameravajo v Krškem urediti na zemljiščih starega pokopališča in zemljiščih kapucinskega samostana mestni park, v katerem bo tudi mesto za postavitev spomenika narodnoosvobodilni borbi. V ta namen so že izdelali idejni načrt, po katerem naj bi ta zemljišča preuredili za park ljudski odbor mestne občine pa je sprejel odlok o regulacijskem načrtu tega dela mesta.

Po načrtu, ki je bil sprejet, je predvideno, da se bo ob glavni cesti uredil trg nasproti Mestne restavracije, na katerem naj bi stal spomenik. Za trgom bi se uredili nasadi vse do ulice, ki je pod gričem za mestom. V teh nasadih je predviden tudi glasbeni paviljon, na desni strani pa bo poseben del nasada urejen kot otroško igrišče.

Z ureditvijo nameravajo pričeti že letos. Predhodno je treba urediti samo še lastniško stanje zemljišč, kar je že v postopku in pričakujemo, da bo tudi to v najkrajšem času rešeno. Takoj nato bodo začeli rušiti zidovje in druge objekte, ki so na teh zemljiščih. Začeli bodo tudi z ostalimi zemeljskimi deli. Če bo delo potekalo po programu, ki je postavljen, lahko pričakujemo, da bi bil že to jesen zasajen večji del zemljišč ki bodo vključena v park. -ec.

49 mladink in mladincev se je udeležilo 6-dnevnega seminarja, ki ga je priredil Mestni komite LMS v Brežicah. Udeleženci so se seznanili z najvažnejšimi vprašanji našega družbenega življenja in z organizacijskimi nalogami mladinske organizacije. Na zaključnem večeru, katerega sta se med ostalimi predstavniki javnega življenja Brežic udeležila tudi predsednik CK LMS Franček Mirtič in predsednik LOMO Brežice Ivan Kolenc, so sprejeli v organizacijo LMS več novih članov. Seminar je bil dobro pripravljen in so vsi udeleženci koristnega tečaja zelo zadovoljni s pridobljenim znanjem. Ponovno se je pokazalo, da so take oblike izobraževanja zaželene in potrebne, mladina pa se z njimi politično in kulturno dviga.

Novice iz Boštanja

— Pred kratkim so se zbrali v osnovni šoli zastopniki vseh organizacij in se pogovorili o proslavah v čast 10. obletnice osvoboditve naše domovine. Ta praznik bomo proslavljali v nedeljo, 8. maja. Na predvečer bomo pripravili kresove, ki bodo oznanjali pričetek praznovanja. V nedeljo popoldne, 8. maja, bo v telovadnem domu v Boštanju akademija. Nastopili bodo pionirji in pionirke z raznimi točkami (tudi telovadnimi) ter mešani in novo ustanovljeni moški pevski zbor iz Boštanja, po proslavi pa bo veselo rajanje.

— V nedeljo popoldne, 3. aprila, je uprizorilo KUD iz Boštanja Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Številni gledalci, ki so že z nestrpnostjo pričakovali nastop domačih mladih igralcev-novincev, so napolnili dvorano in zvesto sledili razpletu žaloigre iz kmečkega življenja. Nastopajoči so se zelo potrudili in dokaj dobro odigrali svoje vloge, čeprav jim je bil čas za vaje pičlo odmerjen. Mladim igralcem želimo v bodoče še veliko uspeha. Potrebna je seveda trdna volja in uspeh ne izostane.

— V nedeljo, 3. aprila je bila v Boštanju konferenca občinskega odbora in predsednikov, tajnikov in blagajnikov osnovnih organizacij SZDL. Razpravljali so o delu organizacije v okviru bodoče občine Sevnica ter o pripravah za volitve vodstev osnovnih organizacij, ki bodo po sklepu konference ta mesec. Sklenjeno je bilo, da bodo vse osnovne organizacije sklicale seje odborov v prvi polovici aprila, kjer bodo obravnavali vsa organizacijska vprašanja, posebno pa se bodo zavzeli za pridobitev novih članov v organizacijo. Sklenili so tudi da bodo organizirali več kresov v čast 10. obletnice osvoboditve. Konference se niso udeležili zastopniki treh osnovnih organizacij.

Priprave za regulacijski načrt mesta Videm-Krško

V tem tednu so se v Krškem pričele meritve za mestni regulacijski načrt. Na delu so tri skupine geodetov, ki bodo premerili celo območje mesta Videm-Krško. Meritve bodo podlaga za regulacijski načrt mesta ki je tudi že v izdelavi.

Ob tej priliki bodo tudi na novo postavili vse meje parcel na mestnem področju. Vsled tega je LOMO povabil prebivalce, predvsem pa lastnike zemljišč, da z merilci vsestransko sodelujejo, ker so tekoča dela tudi v korist lastnikom zemljišč in stavb, ne pa samo skupnosti.

Več discipline —

ugotovitev občnega zbora ZB v Dobovi

V petek, 25. marca, je bil v Dobovi letni občni zbor obč. organizacije Zveze borcev. Čeprav je bil zbor sklican že tretjič, udeležba ni bila zadovoljiva, kar kaže, da se člani premalo zanimajo za organizacijo, vodstvo pa jih ne zna pritegniti k delu.

Poročilo predsednika obč. odbora je pokazalo, da je odbor premalo delal, niti se ni redno sestajal. Tekoče naloge, kot so skrb za partizanske otroke, pisanje občinske kronike in življenjepisov padlih borcev izdelava zemljevida NOB itd., je opravljalo le nekaj ljudi. Delo organizacije se je predvsem poslabšalo po spojitvi z organizacijo iz Kapel, ker od tam ne prihajajo člani ne na sestanke in seje. Predlagali so, naj ob bodočem formiranju velikih občinskih komun in v zvezi z novo postavitvijo krajevnih organizacij ZB formirajo v Kapelah ponovno samostojno organizacijo.

Kljub napakam pa je organizacija v Dobovi le nekaj napravila. Poskrbela je za partizanske otroke, uredila prejemanje invalidnine in otroških dodatkov ter zaposlitev partizanskih borcev. Občinska kronika in življenjepisi so že v glavnem gotovi. Izdelan je tudi zemljevid s podatki in opisom dogodkov iz NOB. Material za postavitev spomenika padlim borcem je že skoro ves pripravljen. Odkritje spomenika naj bi bilo letos ob proslavi občinskega praznika.

Na zboru so ugotovili, da je premalo povezave med občinskim in okrajnim odborom ZB, kar onemogoča redno in pravilno poslovanje. Zbor je izvolil novo vodstvo, ki naj posveča več pozornosti organizaciji. Začel bo tudi s pripravami za proslavo 10. obletnice osvoboditve in proslavo občinskega praznika.

D. F.

SENOVO

OBČNI ZBOR RDEČEGA KRIŽA v Senovem, ki je bil minuli teden v prostorih predvojaške vzgoje, je marsikoga presenetil, saj se je to pot nabralo blizu 150 ljudi, med njimi večina žena. Iz referata marljive predsednice tov. Ambrožičeve je bilo razvidno, da je organizacija RK v Senovem lani opravila vrsto važnih nalog od zdravstveno-prosvetnih tečajev do skrbi za socialno ogrožene, bolne in pomoči potrebne ljudi. Rdeči križ je pomagal povsod, kjerkoli je bila pomoč potrebna. Lete so bili deležni poplavljenci, revni otroci, ki so poslani v okrevališča, koristno pomoč pa je nudila organcija tudi pri raznih asanacijah na področju senovške občine. S pomočjo RK in ob ogromni udeležbi kmečkega prebivalstva v prostovoljnem delu so zgrajeni številni vodnjaki in urejene higiensko-sanitarne razmere v naših vaseh zgovoren dokaz so vodoskrbni objekti v Šedmu, Brezjah in drugod.

Lep uspeh je dosežen tudi v akciji, ki jo je vodil Rdeči križ pri prostovoljni dajatvi krvi, saj je Senovo bilo v tem pogledu na prvem mestu v krškem okraju.

Občni zbor je pozdravil v imenu Okrajnega odbora RK dr Rojina iz Krškega, dr. Murgelj pa je imel ob tej priložnosti krajše predavanje.

V novi občinski odbor RK Senovo so v glavnem izvoljeni dosedanji marljivi odborniki na čelu s tov. Ambrožičevo.

KNJIŽNICA DPD SVOBODE, ki je po novem razporedu odprta dvakrat med tednom ob torkih in četrtkih popoldne in ob nedeljah dopoldne, je pričela privabljati vse večje število mladine in odraslih delovnih ljudi. S tem razporedom bo omogočeno, da se čim večje število ljudi vključi v krog bralcev. V lepo urejenem prostoru občinskega doma, kjer knjižnica posluje, je trenutno na razpolago blizu 1200 knjig, katerih število pa se bo ob potrebni podpori in dotaciji še povečalo. Bralcem bodo na razpolago tudi razne revije časopisi in šah.

SENOVŠKA AVTOBUSNA ZVEZA z Brestanico je bila minule dni precej muhasta ter je na njen račun bilo tudi precej upravičene kritike. O ureditvi tega vprašanja se je moralo celo razpravljati na zadnjem zasedanju občinskega odbora SZDL. Kaže, da bo po vsem tem sedaj le zagotovljena redna in točna avtobusna zveza s postajo, kar zlasti velja za prve jutranje vlake, s čimer se bo odstranila negotovost in bojazen ljudi da bi zamujali vlake. Odpadel pa bo tudi strah o nerentabilnosti te linije, ki je bila že pred vojno donosna, tembolj pa je danes ob povečanem številu prebivalstva in nastanku komune. K.

Tečaj RK za žensko mladino v Podsredi

Čeprav so bila pota ob koncu februarja še precej zasnežena, so tečajnice z nezmanjšano vnemo prihajale na tečaj. Žal, da ena sploh ni hodila, dve pa sta prihajali neredno.

Da je v znanju moč, tega so se tečajnice v polni meri zavedale in so zato posvečale veliko pozornost učenju. Poleg spoznavanja bolezni, človeškega telesa, zdrave prehrane in prve pomoči so se tečajnice seznanile o vlogi RK in ljudstva na področju zdravstva. Včasih je skrbel za zdravje samo zdravnik, danes pa skrbimo vsi. Pomagamo pri zatiranju epidemij in bolezni. Zato moramo pritegniti čim več ljudi k sodelovanju z zdravstvenimi organizacijami. Veliko je še krajev, ki so nedostopni napredku in se branijo novih stvari. Ker se naša ljudska oblast zaveda, da nam je potreben zdrav rod, organizira tečaje, ki tudi v najoddaljene kraje prinašajo najosnovnejše znanje o higieni zdravi prehrani, prvi pomoči in smernice za življenje.

Tečaj v Podsredi je dobro uspel. Uspešen zaključek so tečajnice zaključile s prireditvijo in z enodejanko »Kaznovana nečimernost«.

Vsem tečajnicam čestitamo k njihovem uspehu in jim želimo da bi tudi prihodnje leto dosegle tako lepe uspehe.

V. E.

SAVUDRIJA - naše otroško okrevališče

Glavni odbor Rdečega križa Slovenije upravlja že več let v Savudriji obmorsko okrevališče za bolne in bolehne otroke v starosti od 4 do 14 let. To je edino specialno okrevališče za otroke iz vseh krajev Slovenije.

Samo lani je bilo v petih izmenah po 28 dni na okrevanju nad 840 otrok. Približno taka zmogljivost okrevališča bo tudi letos. Številne izjave staršev dokazujejo hvaležnost za veliko pozornost, ki so je bili deležni njihovi otroci v okrevališču. Mnogim se je zdravstveno stanje močno izboljšalo, drugim so se ublažili težki astmatični napadi, nekateri pa so vsakoletni gosti, ker to zahteva način njihovega zdravljenja. Savudrija je mnogim otrokom kraj lepih spominov, ki so jih tam preživeli, da si okrepijo svoje zdravje. Med oskrbovanci so bili otroci s periternimi mišičnimi ohromenji, bronhitisi, bronhialno astmo, raznimi kožnimi obolenji, kroničnimi vnetji grla, žrela, sapnika, kroničnimi vnetji mehurja in ledvične čaše s kostno in sklepno tuberkulozo v stanju okrevanja, revmatični, slabotni itd.

Da bomo tudi letos omogočili okrevanje najpotrebnejšim otrokom, je pri izbiri nujno potrebno sodelovanje šolskih zdravnikov ozroma šolskih poliklinik ter patronažnih sester, ki najbolj poznajo zdravstveno stanje otrok, pa tudi socialne prilike, v katerih se otroci nahajajo. Glede na to, da so potrebe terena mnogo večje, kot pa je zmogljivost in zato, da bi prišli v okrevališče res najpotrebnejši otroci je treba takoj pričeti z izbiro, kajti samo mesec in pol nas loči od tega, ko bo 18. maja odpotovala v Savudrijo že prva skupina predšolskih otrok. V času šolskih počitnic pridejo na vrsto šolski otroci. V interesu zdravja naših otrok je, da se bodo letos sredstva, ki so v proračunih ljudskih odborov, društev in družbenih organizacij za prirejanje otroških letovanj, prvenstveno uporabila za zdravstveno in socialno najšibkejše otroke, katerim mora biti posvečena prav posebna skrb naše skupnosti.

Vse informacije glede sprejemanja otrok v okrevališču v Savudriji dajejo okrajni in mestni odbori Rdečega križa, ki pravtako sprejemajo tudi predloge.

Okrajni odbor RK
Krško

GROF MONTE CRISTO,

krški Monte Carlo in moje čudne sanje

Se je komu pripetilo se ni pripetilo, ne vem, ampak meni se je. Začelo pa se je s filmom. Vem, marsikdo bo dejal da filmi ne vplivajo na sanje, lahko da res ne, toda name vplivajo pa še kako! Če gledam na primer kovbojski film, bom sanjal ponoči same konje pa prerije in Mehiko revolverji pa bodo kar naprej regljali od vseh strani. Grozno prav res. Če gledam kriminalni film, mi bodo v sanjah blodile same bledе prikazni pa uniformirani ljudje od policajev do gasilcev. Nekoč se mi je sanjalo celo o Sherlock Holmesu, le pipe ni imel v zobeh. Sem pač take sorte, da mi filmi v sanje hodijo.

Vendar pa so vse take sanje o katerih sem pravkar govoril, le senca proti snu, ki me je ono noč obiskal. Sanjal sem tako živo, da se še danes tipljem po žepih in sprašujem: so bile res sanje ali kaj več? Kriv je bil seveda spet film. Spak me je zmotil pa sem šel gledat »Pikovo damo«. Jasno — kvartopirci hazardne igre; polno glavo sem imel teh reči, ko sem prišel domov in lege! In zasanjal ampak kakšne sanje!

Sanjalo se mi je da sem postal bogat, bajno bogat, ne samo kak piškav petičnik. Saj imam več denarja ko sam Monte Cristo, sem si dejal v sanjah cele kupe, sploh ne vem, kaj bi počel z njim. I kaj se domislim mahnem jo v beli svet bom že nekako zapravil. Pa grem trošim s polno pestjo, kot se pravi, hodim iz mesta v mesto in naposled jo primaham celo v Monte Carlo to kraljevino vseh kockarjev sveta. Fent, zdaj pa zaigraj! sem si dejal. In res — igral in stavil sem kot ponorel, kaj bi ne, saj denarja sem imel ko peška. V nekaj dneh sem do zadnjega ficka obral vse svoje soigralce in namesto, da bi denar zapravil, sem si ga nakopičil še enkrat toliko. Igrati pa sploh nisem več mogel, kajti igralnico sem spravil na boben, prodali so jo in uporabili za stanovanja. Jaz sem ostal pa na cesti, se pravi: s polnimi žepi sem se potepal po ulicah in ubijal dolgčas. Nekega dne pa naletim v zapuščeni ulici na samega velikega in slavnega Monte Crista. Možak (saj kar verjeli ne boste) rine po cesti voziček in prodaja sladoled. Bila sva stara znanca saj sem že trikrat prebral roman o njem, zato sem ga lahko vprašal kar naravnost:

»Ja človek božji! Taka veličina pa prodajate sladoled! I kaj se vam je pa pripetilo?«

Možak se je lepo ustavil, videč, da ga poznam si obrisal z belim predpasnikom pot s čela in dejal:

»Veste, prijatelj dragi, imel sem smolo. Nisem več Monte Christo, kakor piše v romanu, ampak sem spet čisto navadni Egmond, kot včasih. Minili sreče so in slave časi. Moje bogastvo je skopnelo ko pomladni sneg, skopnelo v nekem mestecu v deželi daljni, menda se imenuje Kranjska. Kako se pa tistemu usodnemu mestecu pravi, pa ne vem. Nekako je podobno Budimpešti ker teče vmes reka, Sava ali kaj. In v tem mestu, na onem bregu je kegljarna. Od vseh strani hodijo vanjo kegljači na pogled amaterji, v resnici pa so to mojstri kegljev, kakor jih ni veliko na tej naši ljubi zemeljski obli. Lahko igrajo neprenehoma nekaj dni, brez počitka, brez oddiha. Tam vidite, kakšna je trdoživost ljudi, ki ljubijo šport. Zunaj tuli burja, kamenje poka od mraza v kegljarni pa roji sama živahnost in veselje. Vidite, tam notri sem pognal vse svoje bogastvo, do zadnjega ficka; do golega tako rekoč so me slekli ti kegljači-amaterji. Postal sem taka reva, da še mraza nisem utegnil občutiti, ko sem iz razgrete kegljarne (čeprav je ne kurijo, zaradi higiene) stopil v mrzel in pust zimski dan. Nekaj me pa le tolaži: nisem izgubil samo jaz; bilo jih je precej, ki so odšli praznih žepov v slavo kegljačev in za napredek športa. Tisti, ki so ostali so pa veselo peli: ‚Slava tej kegljarni naši! Dokler jo imamo, ne bomo pogrešali novcev in vina in drugih zemeljskih dobrin!‘

No, pa adijo kegljači in moje bogastvo! sem rekel in zavil, reven ko beračeva uš, čez most v središče mesta. To sem zijal vam povem: tam se kvarta v sobah, v kuhinjah, kleteh drvarnicah, celo na nekem podstrešju, kot so mi povedali. No ljubi Monte Cristo, sem dejal samemu sebi zdaj pa vidiš, kaj je naš »slavni« Monte Carlo proti temule skromnemu mestecu. Figa, prava figa! Tukaj se zares igra in kako igra! Rad bi bil kvartopirce pobaral, ali igrajo za denar ali zastonj, pa se nisem upal. Kaj hočete ko je človek suh, je pač boječ. Ampak ie le škoda, da nisem vprašal. Morda bi bil začel na slepo in koga obral, da ne bi zdaj, slaven kot sem pa reven, da se bogu smilim, prodajal sladoled in si lahko privoščil le fajfo cenenega tobaka.«

Tako mi je povedal svojo žalostno zgodbo ubogi Monte Cristo in jaz ki me je tiščal denar, sem zdajci odšel na pot v to obljubljeno deželo in v staroslavno mesto. Hitro sem bil tam, saj veste, kako se v sanjah vse naglo razvija. Stopim iz vlaka pa naravnost v kegljarno blizu postaje. Našel sem jo prav tam in prav tako kakor mi je povedal Monte Cristo.

To je vrvelo in kipelo v kegljarni! Kar debelo sem gledal. Sama vesela pisana zmes igralcev, kibicev in pobiralcev oziroma obiralcev denarja. No, da ne bom dolgovezen — v nekaj urah so me tako obrali, da o mojem bogastvu ni bilo več ne duha ne sluha. Malo še gledam takrat ti pa eden zadega kroglo ko sam hudir. Bumf! je butnila ob leso in — zbudil sem se. Ampak sanje so bile tako žive, da sem se še zdaj buden, hitro potipal za žep, če me niso obrali tudi za mojih pravih pet kovačev ki so mi še ostali od prvega.

Zdaj pa, kdor to bere in če ima denarja preveč: pojdi prijatelj v tisto mesto, ki sem ga jaz obiskal v sanjah in ki ga boš zlahka našel. Oskubili te bodo, tako da samega sebe ne boš poznal kajti tamošnji kegljači znajo svoj posel, le verjemi mi! Če se ti bo zdelo premalo, pa še h kvartopircem zavij. In če bodo sanje postale resnica, mi ne zameri, opozoril sem te!

Kk.

Postanite podporni ali pa ustanovni član Prešernove družbe!

VINJEN ŠOFER

Pred okrajnim sodiščem v Brežicah se je 12. marca 1955 zagovarjal Slobodan Brlič, 32-letni šofer iz Zagreba, ker je 3. febr. 1955 vinjen vozil tovorni avtomobil iz Krškega proti Radečam in se med potjo zaletel v železo-betonsko obcestno ograjo ter povzročil s tem na avtomobilu za pribl. 20.000 din, na ograji pa za 5.700 din škode. Obsojen je bil na dva meseca zapora.

NA POMOC!

V 64 prost. gasilskih društvih v krškem okraju je 3910 članov in članic ter 647 naraščajnikov in naraščajnic — Lani so sodelovali pri gašenju 36 požarov in obvarovali večmilijonsko premoženje državljanov

Na gasilce se povprečen državljan spomni šele takrat, ko kje gori ali ko vidi požrtvovalne člane gasilskih društev že na delu. Kako živijo, kaj delajo, kadar ni ognja v strehi, koliko jih je, kakšni so njihovi načrti, želje in potrebe? O vsem tem so se gasilci krškega okraja dobro pogovorili na redni letni skupščini, ki so jo imeli predzadnjo nedeljo v polni dvorani tovarne celuloze na Vidmu.

Treba je podčrtati takoj v začetku, da je gasilska organizacija ena izmed najmočnejših v našem okraju, prav gotovo pa ena izmed tistih, ki so med sabo tesno povezane in imajo med našimi ljudmi precej tradicij. Gasilstvo — pomoč bližnjemu v sili in nevarnosti — je v naših krajih priljubljeno in ljudje znajo ceniti požrtvovalno delo nesebičnih tovarišev, ki dostikrat za ceno lastnega življenja rešujejo življenje bližnjega in njegovo ali splošno ljudsko premoženje. Upravni odbor Okrajne gasilske zveze je imel vedno precej dela, ki ga taka organizacija terja od članov, društev in organov gasilstva.

Lani postavljene naloge so bile, kakor je poročal predsednik Jože Smodej, v celoti uresničene. Nekatera podeželska društva bi morala pokazati več smisla za pravočasno in dobro poročanje o svojem delu, je med ostalim tov. Smodej ocenil delovanje gasilskih enot v okraju, pa tudi nekateri občinski ljudski odbori v okraju bi se morali za gasilstvo bolj zanimati. Ponekod gasilci še vedno niso člani Socialistične zveze, kar jim prav gotovo ni v čast, saj je znano, **da ne more biti gasilec, kdor ni dober državljan!** Društva, ki imajo veliko takih članov, ki niso hkrati člani Socialistične zveze, nimajo prave pomoči in opore v političnih organizacijah, brez katere seveda ne more biti vsestransko plodnega, pozitivnega dela. — Lani je Okrajna gasilska zveza Krško oskrbela mnoga društva s cevmi in drugim materialom in jim tudi finančno pomagala, ker je ljudska oblast krepko podpirala potrebe gasilcev.

Za dosedanje plodno sodelovanje se je tov. Smodej na občnem zboru zahvalil požrtvovalnim in delovnim članom gasilskih društev, uprav in OGZ, pa tudi OLO, notranji upravi, Okrajnemu komiteju ZK in ostalim za pomoč in naklonjenost.

ČLANSTVO, TEČAJI, STROKOVNA VZGOJA, VAJE, DENAR, BRIZGALNE IN SE KAJ...

Iz poročila prizadevnega tajnika OGZ Lea Komana smo izvedeli, da je v gasilskih vrstah krškega okraja 2643 operativnih članov, 386 ostalih aktivnih članov, 492 rezervnih in 389 častnih članov. 647 naraščajnikov in naraščajnic bo kmalu trdna opora v gasilskih vrstah, ki jih je treba okrepiti z mladimi močmi. V okraju je 57 društev v mestih in vseh in 7 industrijskih društev, delo v OGZ pa je bilo razdeljeno na štab brigade in svete za mladino, ženski svet ter gospodarski svet. Upravni odbor je skrbel tudi za povezavo z JLA in z organizacijami. Lani sta bila dva seminarja za društvene tajnike in blagajnike na Vidmu in v Brežicah, ki sta zelo dobro uspela. Administracija v društvih se je izboljšala, ni pa še povsod dobra. Precej je bilo različnih prireditev, odprli so nekaj novih gasilskih domov, priredili gasilski mladinski dan, bili na izletu na Rabu in na gasilskem festivalu v Kopru.

Poveljnik brigade tov. Jurkas je med drugim poročal, da je okraj razdeljen na 12 gasilskih sektorjev. Lani so sodelovali gasilci pri gašenju 36 požarov, zlasti pa so pomagali pri hudi poplavi v juniju. Da bi bili kos svojim nalogam, so imeli lani 1043 mokrih ter suhih dnevnih in 33 nočnih vaj. Imeli so 8 tečajev za izprašane gasilce 226 ostalih strokovnih predavanj pa se je udeležilo 3299 članov. Priredili so tudi dva seminarja za gasilske podčastnike na Raki in v Dobovi, na katerih so društva dobila 35 novih podčastnikov, izmed teh 5 žensk, tako da je zdaj v okraju 1 višji gasilski častnik, 21 častnikov in 233 podčastnikov. Pereče in nerešeno pa je še vedno vprašanje prevoznih sredstev, ker je večina avtomobilov v društvih starih in izrabljenih. V A kategoriji je zdaj 5 društev; na teh leži glavna odgovornost za učinkovito pomoč pri požarih in ta morajo biti tudi najboljše opremljena. V B kategoriji so vsa močnejša društva v centrih, medtem ko so v kategoriji C vsa ostala, predvsem manjša društva.

Da je blagajnik OGZ Stane Novak lani opravil veliko delo, pove n. pr. samo to, da je znašal promet OGZ nad 10 milijonov din. Gospodar OGZ Ivan Ostrovršnik je poročal o obsežni gospodarski delavnosti društev in okrajne zveze, ki gre v milijonske zneske. V okraju je trenutno 44 motornih brizgaln, ki so last društev, 9 brizgaln pa imajo industrijska podjetja. Slabo je, da nekatera društva še ne skrbijo dovolj za strokovno plat tistih članov, ki rokujejo z orodjem in stroji, ki so dragoceno ljudsko premoženje. To so grajali tudi delegati na zboru.

Danes praktična vaja — jutri zares!

GASILCI IN LJUDSKO PROSVETNO DELO

Tov. Albin Zlosel je poročal o živahni kulturno-prosvetni delavnosti posameznih društev, ki je vidna predvsem tam, kjer ni organiziranih KUD in SKUD. 4 gasilske godbe, pevski zbori, orkester in druge skupine so priredile lepo vrsto nastopov, akademij in pod., pogrešajo pa ponekod sodelovanje prosvetnih delavcev. Strokovni dvig članstva mora biti povezan s splošnim kulturnim dviganjem, vendar so v razpravljanju poudarili, **da je prva naloga gasilcev: reševati ljudsko premoženje**, še nato pa tudi kulturno-prosvetno delo. Tam, kjer že delajo dobra kulturno-prosvetna društva, naj se gasilci vključijo vanje kot aktivni sodelavci.

Mladinski odsek pri OGZ je prevzel nase odgovorno delo. O njem in o delu ženskega sveta je poročal Tone Škvarč in dejal, da je vključevanje mladine v gasilstvo trdo, a hvaležno in prepotrebno delo. Gasilstvo predvsem zahteva disciplino, delo, učenje in dolžnosti, nudi pa lahko precej manj kot športna in podobna društva. Tudi starejši gasilci ponekod grešijo, ker nimajo do ženskih članic — gasilk pravilnih odnosov, niti ne skrbe da bi imeli naraščaj v mladini. Zdaj je v društvih 364 mladincev, 102 mladink in 181 pioniriev, njihovo število pa bo treba znatno dvigniti.

V imenu nadzornega odbora je poročal Gustav Pirc in pohvalno ocenil obsežno delo OGZ, administr. tajnika tov. Godlerja in vseh ostalih funkcionarjev, ki so si vedno prizadevali, da bi bili pravočasno na mestu in organizaciji v korist in pomoč.

GASILSTVO V BODOČIH OBČINAH — KOMUNAH

Predstavnik RGZ tov. Maks Tvrdy je pohvalil uspehe in vidno prizadevnost OGZ Krško in gasilskih društev v okraju ter nato spregovoril o organizacijskih spremembah v gasilstvu. V bodočih občinah bodo **občinske gasilske zveze**, ki bodo povezovale vse gasilske organizacije s področja ene komune Pri tem gre dejansko za popolno vključitev gasilstva v vsesplošno družbeno samoupravljanje, saj bodo imele občinske gasilske zveze veliko odgovornost za pravilno delo in vzgojo svojih društev. Opozoril je na preventivno službo in ostale najvažnejše naloge, nakar so se delegati in predstavniki DOZ, RK, Notranje uprave in drugi pogovorili o najvažnejših vprašanjih gasilstva.

V imenu okrajnega odbora SZDL je gasilcem čestital podpredsednik Franc Kolar in posebej opozoril na 10. obletnico osvoboditve, v kateri bomo proslavljali velike uspehe, dosežene na vseh področjih našega življenja po osvoboditvi Poudaril je pomen preventivne (zaščitne) službe, ki lahko obvaruje dragoceno premoženje posameznika in skupnosti. V gasilske vrste je treba vključiti čimveč mladih ljudi, saj je znano, da postane človek dober gasilec šele z leti trdega in napornega dela. Gasilec mora biti hraber, požrtvovalen, imeti mora globoko razvit čut do sočloveka, biti mora tovariš, skratka — le dober državljan je zares lahko tudi dober gasilec. Zato je treba z veliko vztrajnostjo in ljubeznijo vzgajati gasilski naraščaj.

Pregledno poročilo o organizacijskih oblikah gasilstva v bodočih občinah je zatem podal Stane Nunčič, nakar so gasilci toplo pozdravili kratek govor predstavnika gasilske Podzveze Zagreb-Zapad, ki je podaril krški OGZ lepo diplomo v znak zahvale za sodelovanje gasilcev obeh strani republiške meje.

Z delovnim načrtom za leto 1955 in s pomembnim gasilskim pozdravom **NA POMOČ!** je bil letni obračun naših gasilcev zaključen.

Znova so dokazali, da stoje na svojih mestih vedno pripravljeni za pomoč bližnjemu in skupnosti! Zato naj jim bodo majhna zahvala za njihovo požrtvovalno delo in vso pomoč v letu 1954 vsaj te skromne besede priznanja!

Tolažba

»No, no, hčerkica moja, kdo bi te stvari jemal tako hudo! Poglej, tudi jaz prenašam tvojega očeta že trideset let...!«

Objave in oglasi

KINO

BREŽICE predvaja od 8. do 10. aprila mehiški film **»UKRADENA SREČA«**, FN 10;
od 12. do 13. aprila francoski film **»PREPOVEDAN SAD«**;
od 15. do 17. aprila francoski barvni film **»SUŽNJI MAMIL«** FN 11.

KRŠKO predvaja 9. in 10. aprila ameriški film **»POVRATEK NA BRODWAY«**.
13. in 14. aprila ameriški film **»14 UR«**.

SEVNICA predvaja 9. in 10. aprila mehiški film **»CANTIFLYS MUŠKETIR«**,

KOSTANJEVICA predvaja od 10. aprila ameriški barvni film »NA OTOKU S TEBOJ«.

BRESTANICA predvaja od 8. do 10. aprila ameriški film **»BERLINSKA ZGODBA«**.
od 13. do 14. aprila ameriški film **»BOREC«**.

SEJMI

16. aprila v Boštanju (okraj Krško).

13. aprila v Veliko Trgovišču (okraj Klanjec).

Predavanja ob Mednarodnem dnevu zdravja

V okviru »Mednarodnega dneva zdravja« organizira Okrajni odbor Rdečega križa Krško, sledeča zdravstvena predavanja:

1. dne 11. aprila 1955 ob 19.30 v Krškem v kino dvorani — predavatelj dr. Jože Čakš, okrajni zdravnik;

2. dne 12. aprila 1955 ob 20. uri na Senovem v kino dvorani — predavatelj dr. Miroslav Krištofič, zdravnik Vidma-Krško;

3. dne 12. aprila 1955 ob 19.30 v Sevnici — predavatelj dr. Jože Čakš, okrajni zdravnik.

Predavanja bodo tudi v Brežicah, Kostanjevici in drugod.

Okrajni odbor RKS Krško

KRONIKA NESREČ

Franc Bobnič, 25-letni rudar iz Rožnega, je 3. aprila padel s kolesa in dobil poškodbe na glavi. **Ivan Blas**, 33-letni rudar iz Doljnega Leskovca, je padel in si zlomil levo nogo; **Martin Travnikar**, posestnik iz Podgorja, se je 2. aprila močno usekal v desno nogo. **Franc Drenik**, 39-letni delavec pri »Posavju« v Brežicah, je 3. aprila skočil s kamiona in si poškodoval desno nogo; **Aleksandra Korena** iz Čateža, je 4 aprila v vinjenosti udaril s hlevsko svetilko po glavi sin Jože in mu prizadejal na glavi poškodbe.

Takoj se vpišite v članstvo Prešernove družbe, da ne ostanete brez knjižnih zbirk, kot so ostali tisoči letos!

RAZGLAS

Podjetje ELEKTRO — KRŠKO sporoča, da ne bo več podeljevalo podpor in prispevkov društvom in organizacijam. Na tozadevne prošnje tudi ne bo odgovarjalo.

MALI OGLASI

PRODAM malo rabljeno sejalnico za žito znamke »Saksonija«. Martin Kuštrin, Ponikve 1, p. Studenec pri Sevnici.

PRODAM POSESTVO nad 4 ha zemlje s hišo, gospodarskim poslopjem in sadovnjakom. Od rudnika Senovo oddaljeno tričetrt ure. Poizvedbe pri Abramu Jožetu Dolnji Leskovec 53, Brestanica.

UGODNO PRODAM ogrodje gospodarskega poslopja 12x15. Poizvedbe pri Jazbecu Antonu v Sevnici.

PRODAM MANJŠE POSESTVO s pribl. 2 ha zemlje, hišo z gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in sadovnjakom, oddaljeno pol ure od postaje Brestanica. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO v dobrem stanju s 300 kavdr. m vrta na trgu v Sevnici. Informacije: Zupančič Ivan, Mizarstvo, Židovinek 16, p. Leskovec pri Krškem.

PRODAM večje pritlično, podkleto enostanovanjsko hišo, ob glavni cesti na periferiji Brežic, primerno za gostilno z 61 ari njive. Informacije in ogled pri Grobelšek, Brežice, Zakot 21.

RADIJSKI APARAT »Ingelen«, 5-cevni, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam ali zamenjam za manjšega. Gatta Angelo, Brežice, Milavčeva 16.

ZAHVALA

Najprisrčnejše se zahvaljujem vsem, ki so počastili spomin moje nepozabne žene

SIDONIJE KRULEJ ROJ. ZIMERMAN

Ni mi mogoče osebno ali pismeno se zahvaliti vsem mnogoštevilnim spremljevalcem na njeni poti k poslednjemu počitku, kakor tudi številnim prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so mi svoja globoka žalna čustva pismeno ali brzojavno izrazili. Posebno pa se še zahvaljujem številnim darovalcem krasnih vencev, katerih število me je globoko ganilo, prav posebno pa še šopki in cvetke, katere so ji prinašali mali otroci in mladina. Toplo se zahvaljujem moškemu pevskemu zboru Gasilskega društva v Sevnici za ganljivo, vzorno in vzpodbudno zapete narodne žalostinke.

Taka zahvala gre tudi duhovnikom, ki so jo po njeni želji spremili, kakor tudi onim, ki so jo v njeni dolgotrajni bolezni tolažili in ji stregli ter vsem domačim, ki so mi v tem času zvesto stali ob strani, mi pomagali in me duševno krepili.

Žalujoči mož ERNEST KRULEJ in sorodniki.

KULTURNI OBZORNIK

OB 60-LETNICI (Nadaljevanje in konec)

SLOVENSKE MODERNE

Murn je po usodi močno podoben Ketteju kot pesnik pa se silno loči od njega Kette je v večini svojih pesmi veder in razigran, on se raduje nad vsem, kar mu življenje more dati Murn pa je tih in nezaupljiv pogreznjen vase in v svojo bolečino. Veder je kvečjemu tedaj, kadar pojejo kmečkemu življenju. Tudi on je doživel nesrečno ljubezen, kajti Almi je bilo do njega prav tako malo kakor Angeli do Ketteja. Razočaran nad življenjem, ki mu je bilo tako malo prijazno, je pretresljivo izrazil svoje stanje v pesmi »Fin de siècle« (Konec stoletja) kjer pravi:

Srce je žalostno in bolno od tesnobe,
duha objeti duša hrepeni
v življenju nenasitne, mračne zlobe
na potu, ki mu sonce ne blešči.

Zaradi svojevrstne Murnove narave si tudi njegovi najboljši prijatelji dolgo niso bili na jasnem, ali je pravi pesnik ali ne. Poznejši časi pa so potrdili Cankarjevo oznako, da je Murn izmed tistih velikih duš, ki jih odkrivajo šele poznejše dobe.

Kette in Murn sta tragični žrtvi socialnih razmer kaj vse pa bi bilo iz njiju, če bi živela dalj, je seve možno le ugibati.

IVAN CANKAR (1876—1918)

Izmed velike četvorice je bil Cankar najbolj samozavestna, najbojevitejša in najprej dozorela osebnost. Že v dijaških letih je po svojih zrelih sodbah presegal vse vrstnike. Njegova umetniška pot je bleščeča in tudi najbolj zagrizeni nasprotniki so mu morali priznati,če že ne drugo vsaj silovito moč in omamnost besede.

Cankar izhaja iz revne polbajtarske, pol obrtniške vrhniške družine. Kot 12-leten fant je prišel v ljubljansko srednjo šolo; štiri leta pozneje si je s pesmijo že utrl pot v našo osrednjo književno revijo — Ljubljanski Zvon. Po maturi je odšel na Dunaj in preživel tu nad deset let, sprva kot študent, kasneje kot književnik. V avstrijski prestolici je dodobra spoznal bedo proletariata in marsikdaj tudi sam stradal.

»Tam sem gledal dan za dnem stvari, ki bi morale tudi duševno plitkega in v srcu revnega človeka siliti k premišljevanju. Krivičnost družbenega ‚reda' se je kar na cesti razkazovala in razmahovala v vsej svoji brezsramni goloti. Pozimi, v mrazu in snegu, so metali na ulico družine obrtnikov. Videl sem človeka, ki je bil brez zavesti obležal na tlaku; mislili so, da je žganja pijan; ko so poklicali rešilni voz je zdravnik dognal, da se razcapan jetičnik ni bil zgrudil zaradi pijanosti, temveč zaradi glada...«

Tako popisuje kasnejše to dobo. Ko je potem začel razmišljati, kje je vzrok da imajo nekateri vse, drugi nič je ugotovil:

»Uredba družbe, tista uredba, ki je dodelila vse bogastvo zemlje in vse sadove človeškega uma kapitalu brez imena ter mu zasužnjila vse človeštvo, je izvirek vsega hudega.«

To spoznanje je Cankarja zbližalo z delavstvom tako da je 1907 celo kandidiral za poslanca na listi socialdemokratske stranke. Že poprej se je od poezije odvrnil in se posvetil pisaniu critic, novel in dram. Z njimi je šibal vedno ostreje politične, socialne in moralne napake družbe ter kazal ponižanemu izkoriščanemu človeku pot Tedaj so nastale znamenite drame: Za narodov blagor Kralj na Betajnovi Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Hlapci, in knjige in povesti: Tujci, Križ na gori Na klancu, Hiša Marije Pomočnice, Martin Kačur, Hlapec Jernej in njegova pravica Aleš iz Razora itd. V njih je snemal krinke z obraza družbenih predstavnikov, hkrati pa poveličeval trpeče in zatirane s tako ljubeznijo kot je poprej v naši literaturi nismo bili vajeni.

Njegova izbrušena hkrati žolča polna beseda ni bila vsem všeč Očitali so mu, da ne piše za ljudstvo, da slika ljudi in razmere kakršnih na Slovenskem sploh ni da ne ljubi domovine itd. Seveda je krive očitnike pošteno zavrnil, hkrati pa napisal sijajen zagovor svoje umetnosti, ki je obenem najboljša oznaka njega samega:

»Moje delo je knjiga ljubezni, odpri jo domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti svoje srce in razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje — kaj bi ti še dal?«

OTON ŽUPANČIČ (1878—1949)

Kar ni bilo dano Ketteju in Murnu in končno niti Cankarju, to je bilo dano mojstru naše pesniške besede — Župančiču, namreč: do kraja izvršiti svoje življenjske načrte in razviti popolnoma umetniške sposobnosti. Župančič je edini od štirih vrstnikov dočakal čas ki je tudi umetniku omogočil spodobno življenje. Še več: dano mu je bilo, da sam sodeluje vsaj s pesmijo v ljudski revoluciji.

Tudi umetniška pot belokranjskega rojaka Župančiča je bleščeča: z 21 leti je že izdal prvo pesniško zbirko, ki nosi značilen naslov: Časa opojnosti. Leto zatem je poslal v svet mladinsko zbirko Pisanice, 1904 Čez plan, 1908 Samogovore. Prva svetovna vojna ga je spet vrnila mladinski poeziji (Ciciban, Sto ugank — obdobje 1915). Po prvi svetovni vojni je izdal V zarje Vidove. Mlada pota in Našo besedo, nato pa je za več let utihnil. Narodnoosvobodilni boj je spet navdihnil njegovo pesem Takrat so nastajala dela ki jih je pošiljal na osvobojeno ozemlje in so bila po osvoboditvi ponatisnjena v knjigi Zimzelen pod snegom.

Toda Župančič se je udejstvoval še drugod. S prevodi iz tujih literatur je dvignil prevajalstvo iz takratne skoraj obrtniške dejavnosti v umetniško ustvarjalnost in hkrati odpiral Slovencem pogled v najžlahtnejše sadove tujih književnosti. Velike so končno tudi Župančičeve zasluge za slovensko gledališče in govorno obliko našega književnega jezika

Ko pesnik se je sprva napajal ob preprosti domači ljudski pesmi, nato pa ob vrhovih slovenske in svetovne poetike. Že prva dela so dala slutiti, da smo dobili novo veliko pesniško osebnost in pravega preporoditelja pesniškega sloga. Čeprav kot lirik najrajši poje o sebi svoji ljubezni in umetnosti, pa je bila njegova pesem verna spremljevalka naroda, zlasti v usodnih trenutkih. Sicer rodoljubni pesmi ne bi mogli očitati, da ni bojevita, vendar se zdi, da je njena glavna značilnost predvsem nenehna zaskrbljenost za usodo domovine (Duma, Bolnik, Vprašanje). Šele v času narodnoosvobodilnega boja postane bolj udarna in rezka. Take so pesmi: Veš, poet svoj dolg Izjava, Rekvizicija, Vran.

Povojni čas, čas graditve socializma ki ga je s tako jubeznijo spremljal, je pomladil njega in njegovo pesem. Najlepše se to kaže v Kolednici mladinskih brigad. To je slavospev novi družbi in hkrati žalostinka za onimi, ki so padli v boju. Kako nežni so verzi:

Deklica sloni ob podboju
pod zvezdami sanja — kam?
Pal je v boju,
oh, in zdaj leži tako sam...

Župančičevo delo v celoti še ni ocenjeno nedvomno pa pomeni po Prešernu najvišji vrh naše poezije.

Eler

Lastnik in izdajatelj Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Krško — Izhaja vsako soboto — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — Naslov uredništva in uprave POSAVSKI TEDNIK Videm-Krško 1 — Telefon uredništva in uprave Krško 17 — Tekoči račun pri Narodni banki, podr. Krško št 615-T-145 — Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din — Posamezna številka 10 din — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru